

Agnieszka Czajkowska, Dominika Czajkowska-Ziobrowska

Sprawozdanie z XIV Tatrzańskiego Seminarium Naukowego "Edukacja jutra" : Zakopane 22-23 czerwca 2008 r.

Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa nr 1, 146-150

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Agnieszka CZAJKOWSKA
Dominika CZAJKOWSKA-ZIOBROWSKA
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu

SPRAWOZDANIE Z XIV TATRZAŃSKIEGO SEMINARIUM NAUKOWEGO
„EDUKACJA JUTRA”
ZAKOPANE 22-23 CZERWCA 2008 R.

W dniach 22-25 czerwca 2008 roku, odbyło się kolejne – już XIV Tatrzańskie Seminarium Naukowe „Edukacja jutra” 2008. Seminarium odbyło się w Zakopanem w hotelu Bel Ami. Seminarium zgromadziło ponad stuosobowe grono reprezentantów pedagogicznych środowisk naukowych z całej Polski. Głównym organizatorem Seminarium jest Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu reprezentowana przez Katedrę Aktywności Ruchowej w Środowisku Naturalnym. Zgodnie z tradycją, Tatrzańskie Seminarium Naukowe to coroczna interdyscyplinarna ogólnopolska impreza naukowa. Podstawowym jej celem jest integracja środowiskowa naukowego w Polsce wokół problematyki „Edukacji jutra”. Wyznacznikiem tegorocznego spotkania było nawiązanie do wychowania w ujęciu Jana Pawła II, który niezwykle często w swoich wypowiedziach odwoływał się do edukacji, wychowania młodzieży i nieprzemijających wartości ogólnoludzkich.

Podczas obrad XIV Tatrzańkiego Seminarium Naukowego „Edukacja jutra” podjęto próby ukazywania edukacji i nauk o niej jako obszarów wymiany i ścierania się opinii, poglądów i doświadczeń.

Seminarium zostało poświęcone następującym zagadnieniom: *Jan Paweł II i góry; Programowanie edukacyjne. Trendy metodologiczne badań edukacji; Europejski obszar edukacji; Aksjologia i teleologia edukacji jutra; Proces kształcenia i wychowania i jego uwarunkowania w aspekcie edukacji jutra; Szkoła jutra; Nauczanie zintegrowane i blokowe; Wychowanie przedszkolne, wczesnoszkolne, patriotyczne i obywatelskie; Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne w perspektywie jutra; Możliwości i ograniczenia edukacji medialnej; dialog i ocenianie szkolne w edukacji jutra. Efekty kształcenia, edukacyjna wartość dodana i straty szkolne; Kultura fizyczna, wychowanie fizyczne, sport, rekreacja, turystyka i krajoznawstwo w edukacji szkolnej jutra; Szkolnictwo wyższe na miarę wyzwań społeczeństwa wiedzy; O edukacji jutra zdecydują nauczyciele; Inspiracje, korzyści i możliwości optymalizacji Tatrzańkiego Seminarium Naukowego – wypowiedzi uczestników.*

Patronat Honorowy Seminarium objął JM Rektor Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu Prof. zw. Dr hab. Tadeusz Koszyc.

Przewodniczenie Komitetu Naukowego objął prof. zw. dr hab. dr h.c. Kazimierz Denek. Wiceprzewodniczącymi byli prof. zw. dr hab. Tadeusz Koszyc, prof. dr hab. Krystyna Zatoń. Funkcję Sekretarza Naukowego pełnił prof. dr hab. Wojciech Wiesner. Zastępcą Sekretarza naukowego była dr Anna Kwaśna.

Komitet Naukowy Seminarium tworzyli: prof. zw. dr hab. Bolesław Andrzejewski, prof. zw. dr hab. Czesław Banach, prof. dr hab. Frantisek Bartes, prof. dr hab. Józef Jura, prof. zw. dr hab. Wojciech Kojs, prof. zw. dr hab. Maria Kujawska, prof. zw. dr hab. Waldemar Łazuga, dr Piotr Oleśniewicz, prof. dr hab. inż. Ryszard K. Pisarski, prof. dr Paweł Prusak, prof. dr hab. Jolanta Szempruch, prof. dr Piotr Wensierski.

Przewodniczenie Komitetu Organizacyjnego objął prof. dr hab. Wojciech Wiesner. Funkcję wiceprzewodniczącej pełniła dr Anna Kwaśna.

Komitet Organizacyjny tworzyli: dr Jacek Biernacki, mgr Magdalena Chrobot, mgr Tomasz Grzejdziak, mgr Katarzyna Kuziak, prof. dr hab. Walentyna Łozowiecka, prof. zw. dr hab. Jerzy Potoczny, mgr Urszula Sabat (sekretarz), mgr Tomasz Smolarski, dr Mariusz Sołtyś, dr Wojciech Starościek, dr Aneta Stosik, dr Sylwia Toczek-Werner, dr Andrzej Wnuk, prof. dr hab. dr h.c. Mykoła Zymomrya.

Uroczystego Powitania oraz otwarcia Seminarium dokonał JM Rektor AWF, prof. zw. dr hab. Tadeusz Koszczyc, prof. zw. dr hab. dr h.c. Kazimierz Denek. Następnie Prof. zw. dr hab. dr h.c. Kazimierz Denek wygłosił przemówienie *O edukacji jutra na szlakach Jana Pawła II w Tatrach*. Podkreślił w nim nieprzemijające wartości płynące z nauk Jan Pawła II będące inspiracją dla pedagogów zatroskanych losami dzisiejszej edukacji oraz wyzwani towarzyszących w społeczeństwie współczesnym nauczaniu i wychowaniu nie tylko dzieci ale i młodzieży.

Pierwszej sesji obrad plenarnych przewodniczyli: prof. zw. dr hab. dr h.c. Kazimierz Denek, prof. zw. dr hab. Tadeusz Koszczyc, prof. dr hab. Krystyna Zatoń. W sesji tej wygłoszono kolejno referaty: Prof. dr hab. Pola Kuleczka: *Przestrzenie Jana Pawła II, czyli edukacja na szlaku*; Ks. Prof. dr hab. Janusz Mastalski: *Idea uniwersytetu w myśli Jana Pawła II*; Prof. dr hab. Anna Karpińska: *O listkach spadających z drzewa nadziei*; Prof. dr hab. Jerzy Nowocień: *Uwarunkowania uczestnictwa w turystyce gimnazjalistów szkół wiejskich i dużego miasta*; Prof. zw. dr hab. Czesław Banach: *Europa i Polska w perspektywie roku 2050 - zadania polskiej edukacji*; Prof. zw. dr hab. Wojciech Kojs: *Niektóre wyznaczniki myślenia o szkole przyszłości*; Prof. zw. dr hab. Zenon Jasiński: *Duże problemy małych szkół*; Prof. zw. dr hab. dr h. c. Zygmunt Wiatrowski: *Szkoła zawodowa – dziś i jutro*. Po wysłuchaniu referatów oraz stosownych dyskusjach, przewodniczący obradom ogłosił przerwę na kawę.

Wznowionym po przerwie obradom przewodniczyli: prof. dr hab. Anna Karpińska; prof. zw. dr hab. Wojciech Kojs; prof. zw. dr hab. dr h. c. Zygmunt Wiatrowski. W sesji wygłoszono referaty: prof. dr hab. Halina Rusek: *Spółeczności wielokulturowe jako wyzwanie dla edukacji*; prof. dr hab. Danuta Waloszek: *Między „Wędrownym” i „Ślepcem”. Przestrzeń nauczycielskich wyborów*; prof. zw. dr hab. Kazimierz Wentka: *Proces kształcenia w aspekcie teorii chaosu i fraktali*; prof. dr hab. Andrzej Krawański: *Cele nowoczesnej edukacji(jutra) a potencjalne możliwości ich uzyskania na przykładzie awangardowych programów szkolnego wychowania fizycznego*; Prof. zw. dr hab. Marian Śnieżyński: *Dialogiczna postawa Jana Pawła II drogowskazem dla polskiej edukacji*; Prof. dr hab. Krystyna Chałas: *Wartość przyrody i kultury ludowej – aspekt szansy edukacyjnej dla dziecka wiejskiego. (Z doświadczeń Towarzystwa Gimnazjów Poszukujących z Małych Miast i Wsi)*.

Po południu obradowano w trzech sekcjach.

Obradom sekcji „A” przewodniczyli: prof. dr hab. dr h. c. Mykoła Zymomrya

Prof. dr Piotr Wensierski; prof. dr hab. Wanda Woronowicz. W sekcji tek wygłoszono kolejno dziesięć referatów: prof. dr hab. Jolanta Wilsz: *Wartość edukacji w kontekście zaspokajania potrzeb sterowniczych uczniów*; prof. dr hab. Wojciech Wiesner: *Edukacja pływacka – podstawy teoretyczne i zakres oddziaływań edukacyjnych*; dr hab. Andrzej Cwikliński: *Kontrowersje wokół wychowania obywatelskiego*; gen. dyw. Mieczysław Walenty-nowicz: *Nauczanie zintegrowane języka angielskiego pilotów eskadry lotniczej*; dr Halina Guła-Kubiszewska: dr Marek Lewandowski: *Praktyka pedagogiczna – student jako instruktor ćwiczeń fizycznych czy przewodnik po kulturze ludzkiego ciała?*; dr Jerzy Królicki: *Znaczenie sportowych gier zespołowych w procesie wychowania*; dr Jacek Biernacki, mgr Dominik Handzewniak: *Motywy podejmowania aktywności ruchowej przez dzieci i młodzież szkolną*; dr Wiesław Aleziak: *Typologizacja turystów. Implikacje dla nauczycieli, wy-*

chowawców i organizatorów turystyki; dr Aneta Stosik, dr Piotr Oleśniewicz: *Trener sportu a instruktor rekreacji. Analiza preferowanych cech osobowości w świetle opinii respondentów*; mgr Katarzyna Kuziak: *Kompetencje międzykulturowe nauczycieli jako wyzwanie dla szkoły jutra (edukacja jutra)*.

Obradom sekcji „B” przewodniczyli: prof. zw. dr hab. Ryszard Parzęcki; prof. dr hab. Krystyna Chałas; prof. dr hab. Andrzej Krawański. W sekcji głos zabrali: prof. dr hab. Krystyna Zatoń: *Świadomość celowości uczenia się czynności motorycznych*; prof. dr Paweł Prusak: *Esej formą aktywizacji procesu dydaktycznego w szkole wyższej*; prof. zw. dr hab. Franciszek Bereźnicki: *Niektóre aspekty samodzielnego studiowania w świetle badań*; prof. dr hab. Kazimierz Żegnałek: *Kształcenie zintegrowane i blokowe w opinii nauczycieli*; prof. dr hab. Eugeniusz Kameduła: *Rezultaty kształcenia blokowego w zakresie treści przyrodniczych*; dr Marek Jagusz: *Kompetencje nauczyciela wychowania fizycznego*; dr Dominika Czajkowska-Ziobrowska, dr Andrzej Zduniak: *Kapitał kulturowy determinantem wyboru uczelni wyższej w Europie Zachodniej i w Polsce*; dr Ewa Kochanowska: *Komunikowanie wyników uczenia się studentom pedagogiki*; dr Roman Król: *Duchowość jako zdolność nauczyciela akademickiego do zrozumienia siebie*; mgr Katarzyna Lisowska, dr Regina Kumala: *Wartość diagnostyczna „Stylów funkcjonowania w grupie” studentów pierwszego roku turystyki i rekreacji*.

Sekcji „C” przewodniczyli: prof. dr hab. Iwona Chrzanowska; prof. zw. dr hab. Zenon Jasiński; prof. zw. dr hab. Kazimierz Wenta. Swoje referaty w zaprezentowali: prof. dr hab. Maria Kozielska: *Motywy podejmowania kształcenia w uczelni technicznej*; prof. dr hab. Jan Grzesiak: *O edukacji jutra zadecydują nie wypaleni nauczyciele. Wypalony nauczyciel -wypaleni uczniowie?*; prof. dr hab. Walentyna Łozowiecka: *Kompetencja nauczyciela i adaptacja jego osobowości stosownie do wymagań i potrzeb współczesnego rynku pracy*; prof. zw. dr hab. Jan Bogusz: *Młodzież o nauczaniu Jana Pawła II*; dr Barbara Olszewska, *Wolontariat studencki jako szansa rozwoju osobistego i zawodowego*; dr Robert Fudali: *Samopoczucie kobiet i mężczyzn w zawodzie nauczycielskim*; dr Regina Kumala, dr Małgorzata Krzak: *Głos uczniów w sprawie nauczyciela wf – szansą na wartościową edukację w kulturze fizycznej*; dr Joanna Ogródnik, dr Ewa Przybyła: *Doświadczenia edukacyjne studentów wychowania fizycznego i ich postawa wobec edukacji jutra*; dr Lidia Woltman: *Przygotowanie nauczycieli do edukacji jutra*.

Po stosownych dyskusjach zamknięto obrady w sekcjach. Uzupełnieniem wystąpień i dyskusji w sekcjach były spotkania kulturalne dające możliwość integracji uczestników seminarium. Dopelnieniem integracji środowisk naukowych z różnych stron Polski była Uroczysta kolacja z muzyką góralską.

Kolejnego dnia zaproponowano uczestnikom *Edukację jutra na papieskich szlakach*. Wędrówka wiodła z Zakopanego, Doliną Białego, Ścieżkami nad Reglami, poprzez Wyżnią Przełęcz Białego do Kalatówek, i następnie fragmentem Tatrzańskie Szlakuu Jana Pawła II do klasztoru Albertynek i pustelni św. Brata Alberta. Dodatkową atrakcją integrującą wyprawę była ulewa deszczowa, której nikt się nie spodziewał, tak więc niewiele osób na tę ewentualność było przygotowanych. Mimo deszczu, wyprawa dostarczyła kolejnej okazji do owocnej wymiany poglądów o edukacji i możliwości jej dalszego rozwoju.

Po południu wznowiono obrady w Sekcjach.

Obradom sekcji „A” przewodniczyli: prof. dr hab. Jan Grzesiak; prof. dr hab. Maria Kozielska; prof. dr hab. Jolanta Wilsz. W obradach głos zabrali: prof. dr hab. Eugeniusz Piotrowski: *Praca z uczniem zdolnym w aspekcie zmian w edukacji europejskiej*; prof. dr hab. Jerzy Potoczny: *Kryzys polskiej szkoły i wychowania – ciągłość i zmiana*; dr Antoni Zajac: *Edukacja dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego typu transgresyjnego*; dr Mariola

Wojciechowska: *Ciągłość i zmiana w uznawaniu wartości kulturalnych przez młodzież – wybrane problemy*; Mgr Ewa Czaja: *Rola sztuki w nauczaniu i wychowaniu młodzieży*; dr Beata Jachimczak: *Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w procesie kształcenia i wychowania w szkole ogólnodostępnej*; dr Agnieszka Kozerska: *Samokształcenie jako element stylu życia studentów pedagogiki*; dr Elżbieta Perzycka: *Informacyjne przygotowanie nauczyciela jutra*; mgr Dariusz Wędzina, dr Regina Kumala: *Edukacja regionalna a świadomość ochrony dziedzictwa kultury*. Po stosownych dyskusjach przewodniczący ogłosił przerwę na kawę.

Wznowionym po przerwie obradom przewodniczyli: prof. dr hab. Jerzy Potoczny; prof. dr hab. Krystyna Zatoń; prof. dr hab. Kazimierz Żegnalek. W wieczornej sesji głos zabrali: prof. dr hab. dr h. c. Mykoła Zymomrya, prof. dr Piotr Wensierski: *Fenomen współpracy placówek oświatowych między Polską a Ukrainą w kontekście procesu Bolońskiego*; prof. dr hab. Wanda Woronowicz: *Kategoria ambicji w świetle edukacji refleksyjnej*; mgr Tomasz Smolarski: *Szlakami Jana Pawła II – w Polsce i na świecie*; dr Urszula Moszczyńska: *Aksjologiczne tło racjonalności w badaniach edukacji*; dr Dariusz Widelak: *Perspektywy kształcenia więźniów w Polsce i Niemczech*; dr Zofia Frączek: *Kształtowanie świadomości wartości zdrowia jako zadanie współczesnej edukacji*; dr Dorota Ciechanowska: *Kompetencje uczenia się w Europie wiedzy a praktyka edukacyjna*; dr Beata Komorowska: *Aksjologiczne uwarunkowania trudności wychowawczych*; dr Teresa Necka-Ilnicka: *Nauczyciel – to brzmi dumnie (?) Refleksje pedagoga u progu XXI wieku*.

Równoległe obradujące tego popołudnia sekcji „B” przewodniczyli: prof. dr hab. Pola Kuleczka; prof. dr hab. Jerzy Nowocień; dr hab. Andrzej Ćwikliński. Swymi głosami obrady wzbogacili: prof. dr hab. Iwona Chrzanowska: *Uczeń szkoły jutra. Kształcenie w kontekście zmieniającego się obrazu społecznego i edukacyjnego wykluczenia*; dr Maria J. Zajączkowska: *Perspektywa równości płci w edukacji i wychowaniu*; dr Ewa Szydzińska: *Typy wiedzy w procesie kształcenia*; dr Katarzyna Wojciechowska: *Szkoła promująca zdrowie - model szkoły przyjaznej środowisku*; dr Irena Pulak: *E-generacja – implikacje edukacyjne*; ks. dr Mariusz Śniadkowski: *Nowoczesne technologie edukacyjne – szanse i zagrożenia w perspektywie edukacji jutra*; dr Gabriela Antoszczyk: *Poziom sprawności ruchowej dzieci w wieku od 5 do 7 lat w zakresie opanowania; wybranych ruchów narzędziowych*; dr Anna Jakubowicz-Bryx: *Wpływ rozumienia pojęcia patriotyzmu na kształtowanie postaw patriotycznych uczniów w edukacji wczesnoszkolnej*; mgr Anna Górnicka, dr Beata Piłula: *W poszukiwaniu nowych dróg stymulacji psychoruchowej – joga*. Po wygłoszeniu ostatniego referatu, nastąpiły dyskusje.

Po przerwie na kawę wznowiono wieczorne obrady w sekcji „B”, której przewodniczyli: prof. dr hab. Eugeniusz Kameduła; prof. dr hab. Eugeniusz Piotrowski; prof. dr hab. Krystyna Żuchelkowska. W tej sesji referaty wygłosili: dr Edyta Wolter: *Kulturowe uwarunkowania edukacji ekologicznej w szkole „jutra”*; Mgr Sonia Wawrzyniak: *Funkcjonowanie dzieci ze specyficznymi trudnościami w sferze ich najbliższego rozwoju*; dr Artur Stachura: *Techniki informacyjne w aktywności samokształceniowej uczniów*; dr Jan Adam Malinowski: *Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne z perspektywy zmiany społecznej i cywilizacyjnej*; Mgr Bogdan Urbanek: *Edukacja dziennikarska w szkole jutra*; dr inż. Janusz Morbitzer: *Jan Paweł II a media – perspektywa pedagogiczna*; dr Anna Kwaśna, mgr Magdalena Chrobot: *Wykorzystanie mediów w procesie edukacji pływackiej*; dr Małgorzata Krzak, dr Regina Kumala: *Motywy podjęcia studiów z zakresu turystyki i rekreacji – studium porównawcze opinii studentów PWSZ im. Witelona w Legnicy i PWSZ im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu*; Mgr Anna Porańczyk: *Exellenzinitiative – niemieckie dążenia w kierunku światowej elity naukowej*. Obrady sekcji zakończono żywą dyskusją.

Równolegle obradującej tego popołudnia sekcji „C” przewodniczyli: prof. dr hab. Walentyna Łozowiecka; prof. dr Paweł Prusak; prof. zw. dr hab. Franciszek Bereźnicki. W ustalonej przez przewodniczących kolejności, wystąpili: prof. dr hab. Jolanta Sempruch: *Podmiotowość w edukacji szkolnej warunkiem jej doskonalenia*; prof. zw. dr hab. Ryszard Parzęcki: *Podmiotowość nauczyciela w edukacji*; prof. dr hab. Krystyna Żuchelkowska: *Znajomość Ziemi i Kosmosu przez dzieci kończące edukację przedszkolną*; dr Marzenna Magda Adamowicz: *Realizacja twórczości w wybranych programach kierunku pedagogiki szkoły wyższej*; dr Emilia Musiał: *Kompetencje nauczyciela w e-learningu*; dr Maria Sobieszczyk: *Kreatywny nauczyciel – warunek twórczej edukacji dziecka?*; dr Andrzej Marmol: *Stan przygotowania nauczycieli edukacji medialnej*; dr Leszek Pawelski: *Europejskie szlify polskiego dyrektora*; dr Bożena Alejski: *Samowychowanie a turystyka w dziełach Jana Pawła II*.

Po przerwie na kawę, wieczornym obradom przewodniczyli: prof. dr hab. Jolanta Sempruch; prof. zw. dr hab. Jan Bogusz; prof. zw. dr hab. dr h. c. Zygmunt Wiatrowski. W sesji wystąpili: dr Marcin Czechowski: *Wyniki w nauce i cechy charakteru uczniów o najwyższej pozycji społecznej z klas gimnazjalnych*; mgr Danuta Hyżak: *Ocenianie kształtujące. Skuteczny sposób lepszej edukacji jutra*; dr Beata Oelszlaeger: *O niektórych pytaniach uczniów inicjujących kontakt z nauczycielem*; dr Tadeusz Fąk, mgr Anita Kaik-Woźniak: *Ocena szkolnego procesu edukacji do kultury czasu wolnego w opinii wrocławskich gimnazjalistów*; dr Robert Sarnecki: *Trudności i niepowodzenia szkole. Zagrożenia dla reformowanego systemu oświaty*; mgr Anita Kaik-Woźniak, dr Tadeusz Fąk: *Rekreacja ruchowa w rodzinach wrocławskich*; dr hab. Mirosław Kowalski: *Nauczyciel wobec medialnych działań na rzecz wartości zdrowia*; dr Piotr Oleśniewicz, dr Wojciech Starościa: *Postawy nauczycieli wychowania fizycznego wobec zawodu*; mgr Aureliusz Kosendiak, dr Piotr Oleśniewicz: *Promocja zdrowia w szkole jutra. Projekt prozdrowotnej ścieżki międzyprzedmiotowej*. Stosowne dyskusje były zakończeniem obrad.

Tego wieczoru odbyła się uroczysta kolacja w regionalnej karczmie.

Kolejnego dnia nastąpiło Sprawozdania z obrad w sekcjach, po dyskusja zaproszono uczestników konferencji na kawę.

Wspomnieć należy, że XIV TSN „Edukacja jutra” towarzyszyły z inicjatywy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy dwie wystawy przedstawiające Jan Pawła II na górskich szlakach. Organizatorem wystaw był Zbigniew Gol. Wystawy zgromadziły zbiory mgra Marka Rabskiego oraz dra Romualda Łuszczyńskiego, pod wspólnym tytułem „Pilnujcie mi tych szlaków”. Wystawa mgra Marka Rabskiego prezentowała mapy, widokówki, przewodniki prezentujące Papieża podczas wypraw górskich oraz Szlaki Jan Pawła II. Druga wystawa z kolei, prezentowała zbiory exlibrisów Papieskich ze zbiorów dra Romualda Łuszczyńskiego.

Prof. zw. dr hab. dr h. c. Kazimierz Denek przedstawił *Konceptualizację XV TSN „Edukacja jutra”*. Następnie podsumował XIV Tatrzańskie Seminarium Naukowe „Edukacja Jutra” oraz dokonał uroczystego zamknięcia seminarium, wyrażając nadzieje na spotkanie kolejnego roku.